تارمایی مارکس لە هەڵبژاردنی پەرلەمانی بەریتانیادا … ئاسۆکمال

تارماییەک هەڵبژاردنەکانی بەریتانیا ڕاودەکا ئەویش تارمایی مارکسە. ئیکۆنۆمیست وەک زمانحاڵی نیولیبرالیزم هاوار دەکا "باشترین ڕێگا بۆ خۆپاراستن لەوەی ببیت بە قوربانی داهاتوی مارکس ئەوەیە کە دەست پێ بکەیت بەوەی جدی وەریگری".*١

ئەم ترسە لەپای چی؟

ئاشکرایە مەسەلەکە شۆڕشێك نیە بەڵکو هەڵبژاردنەکی پەرلەمانیە، بەڵام مافی هەڵبژاردن هەرچەند بەرتەسک و ڕوکەشیش بێت فرسەتی بەدەنگدەر داوە کە بیرەکی ڕادیکاڵ تر لەوە بکاتەوە کە بەرامبەر بەم ئەزمەیەی سیستەمی سەرمایەداری ئێستا لە ئارادایە هەڵبژاردەی ئەو چیە؟
باڵی چەپی حزبی کرێکاران بە لیدەری جێرمی کۆربن و ڕاوێژکارەکەی جۆن ماکدۆناڵ، مانیفێستەکیان خستۆتەڕوو کە دەیەوێ ڕیفۆرمی ئابوری بە قازانجی کرێکاران و خوێندکاران و مناڵان و کرێچیەکان و دانانی باجی زیاتر لەسەر سەرمایەداران دابنێ. ئەم مانیفێستە شۆڕشگێڕانە نیە و ریفۆرمیستیە بەڵام ئەم داواکاریانە لە دەورانی ئەزمەی ئێستای مالی و بریکزیت (دەرچونی بەریتانیا لە یەکێتی ئەوروپا) و بەرنامەی ڕاستڕەوی حزبی پارێزگاراندا دەنگ و چاوەڕوانیەکی شۆڕشگێڕانە لەهەناوی خۆیدا هەڵدەگرێ کە ڕەنگدانەوەی تیۆری مارکسە.

ڕادەی دەوڵەمەندبونی سەرمایەداران Social Market Foundation (SMF)) بەپێی ئاماری لە بەریتانیادا ٦٤٪ هەڵکشاوە و ڕادەی هەژاری کرێکاران ٥٧٪زیادی کردوە. معاشی بەڕێوەبەری بانکەکان ٣٠٠ بەرامبەری معاشی فەرمانبەرەکە، لەکاتێکدا پیشتر ٢٠-٣٠ ئەوەندە بوو.*٢ هەروەها ١٪ی دەوڵەمەنترین سەرمایەدارەکان بەهەندەی ٥٥ ٪ دانیشتوانی هەژاری سامانی هەیە*٣. ئەم واقعیەتە کە مارکس وەک چڕبونەوەی سەرمایە لەلایەک و هەژاری لەلایەکی تر وەک یاسای ئابوری سەرمایەداری خستویەتیە ڕوو ئەمڕۆ لەم کۆمەڵگەیەدا بە گۆشت و خوێن سەلمێنراوە و "ئیکۆنۆمیست" یش ناچارە دروستی تیۆریەکەی مارکس پشت

ڕاست بکاتەوە . “ئیکۆنۆمیست” چینی دەسەڵاتداری بەریتانیا لە ئاکامی بڕواھێنانی کۆمەڵگە بە پێویستی بانگەشەکانی مارکس ئاگاداردەکاتەوە کە لەم کاتانەی ئەزمەدا سەرھەڵدەدا، و ئەگەر ببنە مانیفیست و چاوەڕوانی کرێکاران ئەوا دیسان تارماییەکەی مارکس خۆی نیشان دەدا. ھەر ئەوەندە بەسە کە مەزاجی شۆڕشگێڕانە لە کاتی ئەزمەدا فرسەتی دەرکەوتن پەیدا بکا تا وەک ئاگری بن پوش یاساکانی کۆڵەکەی سەرمایە و ھەژارکردنی کریکاران ئاگربگرن.

نیولیبرالیزمی پارێزگاران ھەمان بەرنامەی ئابوری ترامپ و باڵی ڕاستی ھەیە کە دەیەوێ لەم ئەزمەیەدا باجەکانی سەر کرێکاران و ھەژاران زیاتر بکا و بیمە و زەمانەتە کۆمەڵایەتییەکان لابەرێ و کرێی خانو زیاتر بکا و پەنابەران دەربکا و درێژە بە دەستێوەردانی سەربازی و پێشبڕکێی ئەتۆمی و قەرزدارترکردنی وڵاتە گۆشەنەکردوەکان بدا و کۆنترۆڵی بازاڕی جیھانی و پیشێلکردنی پاراستنی ژینگە و ھتد بدەن..گرنگی باڵی چەپی حزبی کریکاران لەم کاتەدا ئەوەیە کە دەیەوێ دژ بەم شەپۆلەی نیولیبرالیزم و کۆنسەرقاتیزم ڕاوەستێ و بەرگری لە مافی کرێکاران و سەندیکاکانیان و بەرزکردنەوەی لانی کەمی کرێ بە ١٠ پاوەند لە سەعاتێکدا و دابینکردنی خانو و خۆڕایی کردنی خوێندن و بەکورتی باشترکردنی ھەلومەرجی ژیانی کرێکاران و توێژە کەم دەرامەتەکان دەکا و پەنابەران دەپارێزێ و ڕیگری دەکا لە دەستێوەردانە سەربازییەکان و خوازیاری پاراستنی ژینگەیە.

ئەمە ھەرچەند مانیفیست و شەڕیکی بەرگریکارانەیە نەک کۆتایی ھێنان بە سیستەمی کۆیلایەتی کاری بەکرێ بەڵام گرنگی لە دروستکردنی جەوێکی لەبارتر بۆ گۆڕانکاری ڕیشەیی خۆش دەکا.

ھەربۆیە ئەگەر بەریتانیا سەد ساڵ لەمەوبەر ھوشداری دا بە سەدەی بیست دا کە تارمایی بەلشەفیزم ڕاوی دنیای سەرمایەداری دەکا و دەبێ ڕێگا بە خەتەری سوور نەدا ، بەڵام ھوشدارییەکەی بەجدی وەرنەگیرا و شۆڕشی ئۆکتۆبەر سەرکەوت. ئیستاش “ئیکۆنۆمیست” ، وەک پیرە بیرتیژەکەی نیولیبرال ھەمان ھوشداری دەداتەوە بەریتانیا خۆی کە ئەگەر تارمایی مارکس بەجدی نەگرێ ئەوا دەبێتە قوربانی سەدەی بیست ویەکەمی مارکس.

سەرکەوتنی حزبی کرێکاران لەم ھەڵبژاردنەی پەرلەمانی بەریتانیادا بەھەر ڕادەیەک بێت دەتوانێ ئەم بانگەشەیەی مارکس بۆ شکاندنەوەی قەیرانی ئێستا بەسەر بەشی سەرمایەداران لە داھاتی کۆمەڵگەدا جێبەجێ بکا و زەمینەی گۆڕانی مەزاجی شۆڕشگێڕانە دروست دەکا کە

کرێکاران ئەمەش بۆ وەڵامدانەوەی سەرمایەداری قەیرانگرتوو پێویستیان پێیەتی تاکو گۆڕانکاری دروست بکەن. ئینسانێک کە خوازیاری دنیایەکی باشترە لەڕیزی دەنگدان بۆ حزبی کرێکاراندا تارمایی مارکس لەم هەڵبژاردنەدا هەست پێ دەکا، ئەمەش وایکردوە ئەم بانگەشە و ململانێی هەڵبژاردنە جیاوازە لە هەڵبژاردە بۆ تامەکانی ڕابردوو .

١*“
http://www.economist.com/news/britain/21721916-shadow-chancellors-comment-provoked-scorn-yet-marx-becomes-more-relevant-day-labour

٢* http://www.bbc.co.uk/news/business-32824770

٣*
https://www.theguardian.com/uk-news/2014/may/15/britains-richest-1-percent-own-same-as-bottom-55-population